

ข้อมูลพื้นฐาน ด้านการเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดกาฬสินธุ์

1. ข้อมูลด้านการเกษตรของจังหวัด

1.1 พื้นที่ทั้งหมด 4,341,716 ไร่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรม 2,672,715 ไร่ (61.55% ของจังหวัด) แบ่งเป็น

- พื้นที่ปลูกข้าว 1,505,471 ไร่
- พืชไร่ 656,810 ไร่
- ไม้ผล ไม้ยืนต้น 225,153 ไร่
- สวนผัก ไม้ดอก ไม้ประดับ 3,343 ไร่
- เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอื่น 244,800 ไร่

โดยมีพื้นที่เกษตรกรรมในเขตชลประทาน 0.58 ล้าน ไร่ และพื้นที่เกษตรกรรมนอกเขตชลประทาน 2.09 ล้าน ไร่

1.2 สถานการณ์ด้านทรัพยากรการผลิตและแนวโน้ม ปริมาณน้ำต้นทุนที่ใช้การได้รวม 861.29 ล้าน ลบ.ม.

1.2.1) ปริมาณน้ำในเขตชลประทานมีน้ำใช้การได้ 685.20 ล้าน ลบ.ม. (32 %)

- เขื่อนลำปาว ความจุ 1,980.00 ล้าน ลบ.ม. ใช้การ 649.34 ล้าน ลบ.ม. (33 %)
- อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง 17 แห่ง ความจุ 88.38 ล้าน ลบ.ม. ใช้การ 21.58 ล้าน ลบ.ม. (24%)
- อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก 270 แห่ง ความจุ 61.68 ล้าน ลบ.ม. ใช้การ 14.28 ล้าน ลบ.ม. (23%)

1.2.2) ปริมาณนอกเขตชลประทานมีน้ำใช้การได้ 92.94 ล้าน ลบ.ม.(27 %) *(ข้อมูล ณ วันที่ 25 มิถุนายน 2567)

1.2.3) ปริมาณน้ำฝนสะสม ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2567 ถึง 27 พฤษภาคม 2567 ปริมาณ 344.4 มม.
(ปริมาณฝนเฉลี่ยรายปีในรอบ 10 ปี จำนวน 1,283.08 มม./ปี) จำนวน 113 วัน/ปี

1.2.4) ความต้องการใช้น้ำของจังหวัดจำแนก 5 ด้าน (1 พฤษภาคม 2567 – 31 ตุลาคม 2567)

- อุปโภคบริโภค 5.441 ล้าน ลบ.ม.
- ระบบนิเวศ - ล้านลบ.ม.
- เกษตรกรรม 141.14 ล้านลบ.ม.
- อุตสาหกรรม 2.502 ล้านลบ.ม.

1.2.5) การใช้ประโยชน์และความเหมาะสมของดินเพื่อการเพาะปลูก (Agri-Map analytic)

- พื้นที่ทำการเกษตรที่เหมาะสม สำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจ ของจังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้

พื้นที่เหมาะสมปลูกข้าว	S1 จำนวน 340,305 ไร่	S2 จำนวน 453,612 ไร่
	S3 จำนวน 818,753 ไร่	N จำนวน 2,012,592 ไร่
พื้นที่เหมาะสมปลูกมันสำปะหลัง	S1 จำนวน 86,573 ไร่	S2 จำนวน 2,059,609 ไร่
	S3 จำนวน 35,314 ไร่	N จำนวน 1,443,987 ไร่
พื้นที่เหมาะสมปลูกยางพารา	S1 จำนวน 23,457 ไร่	S2 จำนวน 2,702,558 ไร่
	S3 จำนวน 18,827 ไร่	N จำนวน 880,840 ไร่
พื้นที่เหมาะสมปลูกอ้อย	S1 จำนวน 17,056 ไร่	S2 จำนวน 2,189,322 ไร่
	S3 จำนวน 103,851 ไร่	N จำนวน 1,315,197 ไร่

1.3 ขนาดเศรษฐกิจของจังหวัด (GPP) มีมูลค่าเท่ากับ 65,764 ล้านบาท มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว 83,907 บาท/คน/ปี โดยโครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดกาฬสินธุ์ (ปี 2565) แยกเป็นภาคเกษตร 15,709 ล้านบาท และนอกภาคการเกษตร 50,054 ล้านบาท จำนวนประชากร 972,101 คน 301,441 ครัวเรือน เป็นภาคการเกษตร 168,341 ครัวเรือน สมาชิกในครัวเรือน 439,619 คน โดยเฉลี่ย 1 ครัวเรือน มีสมาชิก 2.61 คน

1.4 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน

พืชเศรษฐกิจ	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตทั้งหมด (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)
ข้าว	1,505,471	1,417,369	528,027	373
มันสำปะหลัง	304,995	302,912	1,115,068	3,681
อ้อย	447,058	382,279	4,090,388	10,700
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	112	112	74	661
ลำไย	349	316	175	553
ทุเรียน	401	9	4.59	510
มะม่วงมหาชนก	6,950.50	6,451.61	8,354.38	1,294
พุทรา	2,619	2,370.50	8,593	3,625
ยางพารา*	190,626.44	178,899.42	36,495	204
ปาล์มน้ำมัน	6388	6251	8,312	1,330

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ , * การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดกาฬสินธุ์

1.5 สัตว์เศรษฐกิจ/ประมงที่สำคัญ สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ

จังหวัดกาฬสินธุ์		เปิด		ไก่		สุกร		กระบือ		โคนม		โคเนื้อ	
ลำดับ	อำเภอ	ตัว	ราย	ตัว	ราย	ตัว	ราย	ตัว	ราย	ตัว	ราย	ตัว	ราย
1	เมือง	65,315	1,796	411,979	11,822	7,058	502	2,407	459	55	2	16,865	4,098
2	นามน	5,842	296	86,302	2,489	5,002	135	1,515	318	30	1	6,788	1,398
3	กมลาไสย	24,017	1,170	114,049	5,829	3,118	218	1,171	312	81	3	4,879	1,367
4	ร่องคำ	5,730	320	55,928	1,774	370	37	777	248	12	1	2,153	607
5	กุฉินารายณ์	15,542	851	249,782	7,282	8,758	371	4,582	1149	0	0	18,761	4,019
6	เขาวง	5,758	320	123,124	2,597	7,194	236	2,416	552	0	0	12,415	1,838
7	ยางตลาด	16,475	837	175,525	5,456	7,870	323	4,205	908	0	0	13,093	2,864
8	ห้วยเม็ก	20,731	1,133	190,808	4,422	14,692	313	3,227	738	0	0	10,759	1,971
9	สหัสขันธ์	3,272	192	144,842	3,739	5,936	173	2,443	371	0	0	10,731	2,142
10	คำม่วง	17,207	590	207,715	3,627	5,240	304	2,777	447	0	0	11,028	1,501
11	ท่าคันโท	7,712	349	69,338	2,123	1,621	77	735	162	41	2	2,884	553
12	หนองกุงศรี	18,721	1,115	395,490	7,329	9,464	219	2,562	461	79	3	10,607	1,685
13	สมเด็จ	10,391	533	195,965	5,367	4,498	338	4,049	789	0	0	14,914	2,958
14	ห้วยผึ้ง	5,639	372	44,714	1,660	1,643	70	1,634	281	0	0	5,628	1,183
15	สามชัย	7,872	497	122,089	2,920	1,681	94	804	123	0	0	3,786	589
16	นาคู	13,644	558	268,607	5,000	8,292	284	2,462	589	0	0	7,741	1,594
17	ดอนจาน	5,898	308	85,317	1,923	3,321	268	654	142	58	4	5,075	1,131
18	ฆ้องชัย	56,970	628	107,578	2,559	1,403	31	707	165	0	0	2,341	655
รวม		306,736	11,865	3,049,152	77,918	97,161	3,993	39,127	8,214	356	16	160,448	32,153

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกาฬสินธุ์

1.6 สินค้าด้านประมงที่สำคัญ

ชนิดสัตว์น้ำ	พื้นที่	ปอดิน			ผลผลิต (ตัน)/ปี	ราคา (บาท/กก.)	มูลค่า (ล้านบาท)/ปี
		จำนวน (ราย)	จำนวน หน่วย(บ่อ/ กระชัง)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)			
กุ้งก้ามกราม	ต.หัวหิน อ.ห้วยเม็ก	124	628	993	338	250	84.5
	ต.ลำพาน อ.เมืองกาฬสินธุ์	9	38	567.5	193	250	48.2
	ต.ลาดลอง อ.เมืองกาฬสินธุ์	109	560	934	318	250	79.5
	ต.นาเชือก อ.ยางตลาด	219	1,066	1,800.50	612	250	153
	ต.บัวบาน อ.ยางตลาด	578	2,153	3,431.76	1,167	250	291.7
	ต.เขาพระนอน อ.ยางตลาด	48	219	402.25	137	250	34.2
	ต.ดอนสมบูรณ์, หัวบัว อ.ยางตลาด	10	42	58	20	250	5
	ต.เสาเล้า, ต.หนองบัว อ.หนองกุงศรี	52	292	378.25	129	250	32.2
	ต.ดินจี่ อ.คำม่วง	1	6	10	3	250	0.75
	ต.نامهเขือ, ต.ภูสิงห์ อ.สหัสขันธ์	3	13	24	8	250	2
	ต.เจ้าท่า อ.กมลาไสย	3	10	11.5	4	250	1
	รวม		1,156	5,027	8,610.76	2,929.00	250
ปลานิลใน กระชัง	อำเภอเมืองกาฬสินธุ์	25	1,915	19.33	2,585	58	149.93
	อำเภอห้วยเม็ก	76	1,672	19.98	2,173	58	126
	อำเภอหนองกุงศรี	277	6,447	101.48	8,381	58	486
	อำเภอยางตลาด	12	345	4.57	448	58	25
	อำเภอสหัสขันธ์	59	1,465	22.83	1,904	58	110
	อำเภอกมลาไสย	4	62	0.94	80	58	4.6
	รวม		453	11,906	169.13	15514	
ปลาตุก/ ปลาหมอไทย	อำเภอกมลาไสย	121	833	502.25	2,009	50	100
	อำเภอเมืองกาฬสินธุ์	2	4	4	20	50	1
	อำเภอหนองกุงศรี	18	36	37.75	180	50	9
	อำเภอห้วยเม็ก	6	12	16.5	60	50	3
	รวม		147	885	560.5	2269	
ปลาหมอไทย	อำเภอเมืองกาฬสินธุ์	6	74	121.25	485	50	24
ปลากินพืช (ยังชีพ)/	18 อำเภอ	8,783	13,921	10,388.00	1,132	50	57

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดกาฬสินธุ์

1.7 สินค้าสำคัญ สินค้าเด่น/สินค้า GI ได้แก่ ผ้าไหมแพรวา และข้าวเหนียวเขาวงของจังหวัด

จังหวัดกาฬสินธุ์มีผลิตภัณฑ์ที่ได้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์จำนวน 2 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ผ้าไหมแพรวา ข้าวเหนียวเขาวง และพุทราหมสดบ้านโพน

1) ผ้าไหมแพรวากาฬสินธุ์

ผ้าไหมแพรวากาฬสินธุ์ (PrawaKalasin Thai Silk) หมายถึง ผ้าไหมที่ทอประดิษฐ์ลวดลายด้วยการขีดและการจก ใช้เส้นไหมตีเกลียวเป็นทั้งเส้นยืนและเส้นพุ่ง รวมทั้งมีเส้นไหมเพิ่มพิเศษในการทำให้เกิดลวดลายตามกรรมวิธีที่ประณีตของชาวผู้ไทยที่เป็นมรดกทางหัตถกรรมที่ถ่ายทอดสืบกันมา

ผ้าไหมแพรวา มีขอบเขตการผลิตอยู่ในพื้นที่อำเภอคำม่วง อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอสมเด็จและอำเภอสามชัย ของจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยบรรพบุรุษของชาวผู้ไทยได้ถ่ายทอดมรดกทางหัตถกรรมให้ชาวผู้ไทยใช้ภูมิ

ปัญญาการทอผ้าไหมแพรวาสามารถทอประดิษฐ์ลวดลายตามกรรมวิธีที่ประณีตผ้าไหมแพรวากาฬสินธุ์ นับเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ ชื่อเสียง และคุณลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากผ้าไหมแพรวาในท้องถิ่นอื่นซึ่งมีลักษณะของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 โดยวันที่ 16 พฤษภาคม 2550 ได้ยื่นขอต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ และได้รับประกาศให้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “ผ้าไหมแพรวากาฬสินธุ์” วันที่ 24 ตุลาคม 2550 ทะเบียนเลขที่ สช 50100021 สินค้าที่ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์แล้วจะได้รับการคุ้มครองตลอดไป โดยไม่มีกำหนดระยะเวลาจนกว่าจะมีการเพิกถอนทะเบียน

2) ข้าวเหนียวเขาวง

จังหวัดกาฬสินธุ์เป็นแหล่งผลิตข้าวพื้นเมือง GI ได้แก่ “ข้าวเหนียวเขาวง” ได้ขึ้นทะเบียนกับกรมทรัพย์สินทางปัญญากระทรวงพาณิชย์เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2552 ทะเบียนเลขที่ สช 52100026 มีสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มาตรฐานถิ่นกำเนิด (Geographical Indication : GI) ปลูกในพื้นที่ที่เป็นดินภูเขาไฟเก่า ใช้พันธุ์ข้าวเหนียวกอเดียว ซึ่งเป็นข้าวพันธุ์เบา (ข้าวตอ) และ ข้าวเหนียว กข6 โดยข้าวเหนียวเขาวงมีความพิเศษคือมีความเหนียวนุ่มมีกลิ่นหอมไม่ติดมือเก็บความนุ่มไว้ได้นานพื้นที่การผลิตข้าวเหนียวเขาวงได้แก่ 1) พื้นที่ 6 ตำบลของอำเภอเขาวง 2) พื้นที่ตำบลนาโก และตำบลหนองห้าง อำเภอกุฉินารายณ์ และ 3) ตำบลนาคู และตำบลบ่อแก้ว อำเภอนาคู รวมทั้งสิ้น 109,127 ไร่ จำนวนครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด 14,850 ครัวเรือน มูลค่าการจำหน่าย 247.46 ล้านบาท

3) พุทรานมสดบ้านโพน

พุทรานมบ้านโพน (Nom Ban Phon Jujube หรือ Put-sa Nom Ban Phon) เป็นพุทราที่มีผลกลมหรือกลมรีผิวเปลือกมีสีเขียวอ่อน เปลือกบาง ก้านขั้วผลเป็นร่องลึก เนื้อละเอียด สีขาว ฉ่ำน้ำ กรอบ รสชาติหวาน ซึ่งเกิดจากการบำรุงด้วยปุ๋ยน้ำนมและกางมุ้งตาข่าย ปลูกและผลิตในอำเภอคำม่วงและอำเภอสามชัยของจังหวัดกาฬสินธุ์ เกิดจากการผสมกันระหว่างพุทราได้หวันจัมโบ้และพุทราสายพันธุ์นมสด ชนิดแบบลูกโป๊ ค่าความหวานไม่น้อยกว่า 10 องศาบริกซ์ ชนิดลูกแก้ว ค่าความหวานไม่น้อยกว่า 12 องศาบริกซ์

1.8 สินค้า OTOP 10 อันดับแรกของจังหวัด ได้แก่

- 1) หมูทุบ หมูเค็ม/4 ดาว ไส้กรอกปลา ต.กาฬสินธุ์ อ.เมืองกาฬสินธุ์ จ.กาฬสินธุ์ 46000
- 2) ผ้าห่มทอมือ / 3 ดาว หมูที่ - ซอย - ถนน - ต.นามน อ.นามน จ.กาฬสินธุ์ 46230
- 3) ผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า / 5 ดาว ต.หนองแปน อ.กมลาไสย จ.กาฬสินธุ์ 46130
- 4) หมอนขิด /2 ดาว ต.ร่องคำ อ.ร่องคำ จ.กาฬสินธุ์ 46210
- 5) ผ้าห่มทอมือ /5 ดาว ต.จุมจัง อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์ 46110
- 6) ข้าว กข.6 /5 ดาว ต.คุ้มเก่า อ.เขาวง จ.กาฬสินธุ์ 46160
- 7) เสื้อผ้าสำเร็จรูปสำหรับเด็ก / 4 ดาว ต.ยางตลาด อ.ยางตลาด จ.กาฬสินธุ์ 46120
- 8) ผ้าถุงมัดหมี่ สี่อาก เสื้อพับ / 3 ดาว ต.ห้วยเม็ก อ.ห้วยเม็ก จ.กาฬสินธุ์ 46170
- 9) เสื้อพื้นเมือง ผ้าไหมแพรวา / 5 ดาว ต.สหัสขันธ์ อ.สหัสขันธ์ จ.กาฬสินธุ์ 46140
- 10) ผ้าไหมแพรวา / 5 ดาว ต.โพน อ.คำม่วง จ.กาฬสินธุ์ 46180

1.9 โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

- 1) หมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว (Village) จำนวน 9 หมู่บ้าน
- 2) หมู่บ้าน OTOP นวัตวิถี จำนวน 61 หมู่บ้าน

1.10 สหกรณ์การเกษตร

- 1) จำนวนสหกรณ์ในจังหวัด 68 สหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์ 162,703 ราย รายละเอียดดังนี้

ปริมาณธุรกิจของสหกรณ์								
ประเภทสหกรณ์	ธุรกิจของสหกรณ์ (แห่ง)	ปริมาณธุรกิจ แยกตามประเภทการให้บริการ (ล้านบาท)						
		รับฝากเงิน	ให้เงินกู้	จัดหาสินค้ามาจำหน่าย	รวมผลผลิต	แปรรูปผลผลิต	บริการและอื่นๆ	รวมทั้งสิ้น
1.สหกรณ์การเกษตร	47	286.28	517.10	140.34	337.87	2.28	3.81	1,287.68
2.สหกรณ์ประมง	2	-	-	29.62	26.63	-	-	56.25
3.สหกรณ์นิคม	-	-	-	-	-	-	-	-
4.สหกรณ์ออมทรัพย์	8	1,066.48	4,437.39	-	-	-	-	5,503.87
5.สหกรณ์ร้านค้า	-	-	-	-	-	-	-	-
6.สหกรณ์บริการ	5	0.03	-	0.03	0.22	-	0.16	0.44
7.สหกรณ์เครดิตยูเนียน	6	76.52	55.33	0.11	-	-	-	131.96
รวม	68	1,429.31	5,009.82	170.10	364.72	2.28	3.97	6980.20

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์

2. ข้อมูลการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยของจังหวัด

จังหวัดกาฬสินธุ์ มีเกษตรกรที่ทำการเกษตรแบบปลอดภัย และได้รับการรับรองมาตรฐาน

- ปศุสัตว์ มาตรฐาน GAP จำนวน 126 ราย
- ประมง มาตรฐาน GAP จำนวน 674 ราย
- ด้านข้าว มาตรฐาน GAP จำนวน 308 ราย มาตรฐานอินทรีย์ จำนวน 4,369 ราย
- ด้านพืชอื่นๆ มาตรฐาน GAP จำนวน 1,081 ราย มาตรฐานอินทรีย์และระยะปรับเปลี่ยน จำนวน 46 ราย

สินค้า : ด้านปศุสัตว์

ลำดับ	ชนิดสินค้า	จำนวนแปลง/ราย	จำนวน/ตัว	มาตรฐานที่ได้รับ
1	โคนม	8	171	GAP
2	สุกร	79	76,415	GAP
3	ไก่เนื้อ	24	594,260	GAP
4	ไก่ไข่	2	54,000	GAP
5	ฟาร์มเปิดไข่ปล่อยเลี้ยงอิสระ	1	200	GAP
6	จิ้งหรีด	12	60 (บ่อ)	GAP

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกาฬสินธุ์

สินค้า : ด้านประมงที่ได้มาตรฐาน GAP

ลำดับ	ชนิดสินค้า	จำนวน (ราย)	จำนวน (บ่อ/กระชัง)	พื้นที่ (ไร่)
1	ปลานิลในกระชัง	294	5,880 กระชัง	111.72
2	กุ้งก้ามกราม	340	1,530 บ่อ	2,616.50
3	ปลาดุก	33	198 บ่อ	118.75
4	กบ	2	5 บ่อ	1.25
5	ปลาหมอ	2	7 บ่อ	3.5
6	ปลาชนิดอื่นๆ	3		
รวม		674	21,411 กระชัง/971 บ่อ	1,441.22

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดกาฬสินธุ์

สินค้า : ด้านข้าว

ลำดับที่	ระดับมาตรฐาน	จำนวนแปลง/ราย	จำนวน/ไร่
1	อินทรีย์(ปรับเปลี่ยน) งบจังหวัด	1780 ราย	14,179.60
2	อินทรีย์ งบจังหวัด	1,384 ราย	8,849 ไร่
3	อินทรีย์ งบปกติ	1,205 ราย	9,893 ไร่
4	GAP	308 ราย	3,191 ไร่

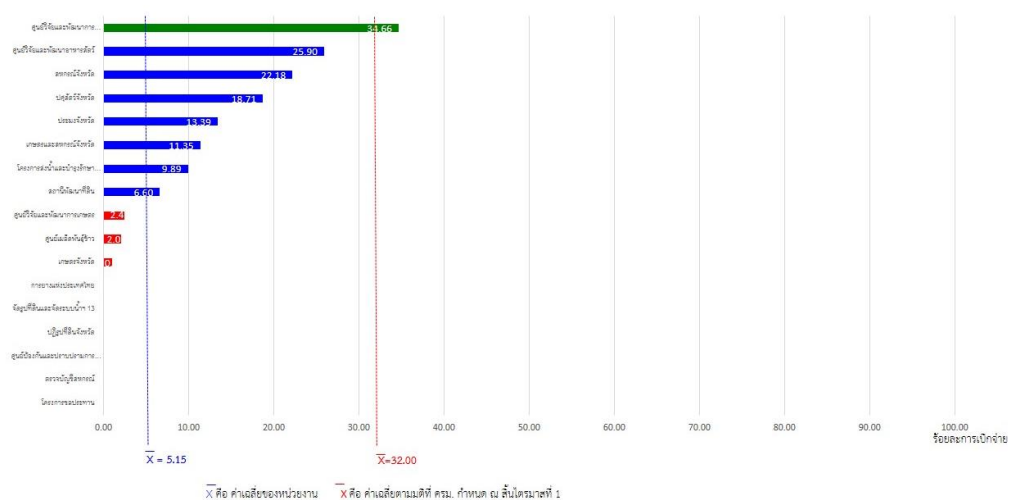
ที่มา : ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวกาฬสินธุ์

สินค้า : ด้านพืชอื่น

ลำดับที่	ระดับมาตรฐาน	จำนวนแปลง/ราย	พื้นที่ (ไร่)
1	อินทรีย์	28	225.58
2	อินทรีย์(ระยะปรับเปลี่ยน)	18	106.59
3	GAP	1,293	6,267.43

ที่มา : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาฬสินธุ์

3. งบประมาณ ปี 2567 รวมทั้งสิ้น 90,063,772 บาท มีรายละเอียดดังนี้

4. ผลการดำเนินงานโครงการสำคัญ

4.1 ระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

จังหวัดกาฬสินธุ์ การดำเนินงานตามโครงการระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ โดยมีผลการดำเนินงาน ณ วันที่ 6 เมษายน 2567 มีจำนวนแปลงใหญ่ทั้งหมด 189 แปลง ดังนี้

ชนิด	จำนวน(แปลง)	เกษตรกร(ราย)	พื้นที่(ไร่)
กระบือ	3	101	1,281
กุ้งก้ามกราม	4	153	1,334.75
ข้าว	57	3,681	44,278.50
จังหวัด	1	37	2
ดาวเรือง	1	31	30
ถั่วลิสง	2	96	655.75
ปลาดุก	1	30	151
ปลานิล	2	352	119.11
ผัก/สมุนไพร	31	1,415	1,140.65
พุทรา	2	111	2,651.25
มะม่วง	19	853	14,152.75
มันสำปะหลัง	33	1,381	23,218.75
ยางพารา	7	268	3,274.50
หน่อไม้ฝรั่ง	1	33	37.5
หม่อนไหม	2	147	534
อ้อยโรงงาน	3	129	5,035.00
เห็ด	1	88	3
เห็ดนางฟ้า	1	37	37.25
เห็ดฟาง	2	65	40
โคเนื้อ	15	595	8,379.00
ไม้ดอกไม้ประดับ	1	30	89
รวม	189	9,633	106,444.8

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์

4.2 ผลการดำเนินงานโครงการสำคัญ (Agenda) (สรุปโดยย่อ)

4.2.1 ระบบการส่งเสริมแปลงใหญ่

- 1) งบประมาณรวม 2,597,720 ผลการเบิกจ่าย 2,597,720 คิดเป็นร้อยละ 100
- 2) เป้าหมายรวม 147 แปลง พื้นที่ 145,379 ไร่ เกษตรกร 8,813 ราย

4.2.2 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

- 1) งบประมาณรวม 1,696,900 ผลการเบิกจ่าย 1,696,900 คิดเป็นร้อยละ 100
- 2) เป้าหมายรวม 18 ศูนย์ เกษตรกร 540 ราย

4.2.3 พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง

- 1) งบประมาณรวม 243,400 ผลการเบิกจ่าย 243,400 คิดเป็นร้อยละ 100
- 2) เป้าหมาย เกษตรกร 220 ราย

4.2.4 บริหารจัดการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก

- 1) งบประมาณรวม 4,610,570 ผลการเบิกจ่าย 4,610,570 คิดเป็นร้อยละ 100
- 2) เป้าหมาย พื้นที่ 2,021 ไร่

4.2.5 ยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร

- 1) งบประมาณรวม 2,106,410 ผลการเบิกจ่าย 2,106,410 คิดเป็นร้อยละ 100
- 2) เป้าหมาย เกษตรกร 500 ราย

4.2.6 พัฒนาเกษตรกรอินทรีย์

- 1) งบประมาณรวม 5,681,860 ผลการเบิกจ่าย 1,681,860 คิดเป็นร้อยละ 100
- 2) เป้าหมาย พื้นที่ 18 อำเภอ เกษตรกร 2,000 ราย

4.2.7 บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

- 1) งบประมาณรวม 215,930,100 ผลการเบิกจ่าย 215,930,100 คิดเป็นร้อยละ 100
- 2) เป้าหมาย พื้นที่ 18 อำเภอ ประกอบด้วยบ่อจิว 1,500 บ่อ แหล่งน้ำต้นทุน ขนาดใหญ่ 1 แห่ง ขนาดกลาง 17 แห่ง ขนาดเล็ก 263 แห่ง น้ำใช้การได้ 1,176.46 ลบ.ม. พื้นที่ชลประทาน 380,000 ไร่

4.2.8 พัฒนาศักยภาพสหกรณ์

- 1) งบประมาณรวม 5,930,929 ผลการเบิกจ่าย 5,930,929 คิดเป็นร้อยละ 100
- 2) เป้าหมาย สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรจำนวน 150 แห่ง

5. สถานการณ์การผลิตและราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญ

รายการ	หน่วย	ราคา	การเปลี่ยนแปลง
ข้าวนาปีหอมมะลิ	บาท/ตัน	14,108.25	-5119.75
ข้าวเหนียวนาปี	บาท/ตัน	12,581.25	-163.75
มันสำปะหลังสด	บาท/กก	3.03	-0.53
มันเส้น	บาท/กก	7.12	-
ยางก้อน	บาท/กก.	28.62	-0.12
ถั่วลิสงเปลือกสด	บาท/กก	30.37	-
ผลปาล์มน้ำมันทั้งทะลายคละ	บาท/กก.	5.12	-0.38
โคพันธุ์ลูกผสม ขนาดใหญ่	บาท/ตัว	28,785.25	-1,672.75
โคพันธุ์ลูกผสม ขนาดกลาง	บาท/ตัว	21,857	-1,398.00
โคพันธุ์ลูกผสม ขนาดเล็ก	บาท/ตัว	14,499.50	+232.50
กระบือ ขนาดใหญ่	บาท/ตัว	32,428	-1,742.00
กระบือ ขนาดกลาง	บาท/ตัว	24,463.75	-1,684.25
กระบือ ขนาดเล็ก	บาท/ตัว	16,633.25	-348.75
สุกร เกิน 100 กก.	บาท/กก	71.25	+0.69
สุกร ต่ำกว่า 100 กก.	บาท/กก	65.45	+0.01
ไก่อุ่น พันธุ์พื้นเมือง	บาท/กก	94.65	-0.45
ไข่ไก่สดคละ	บาท/ร้อยฟอง	342.08	-0.09
ไข่เป็ดสดคละ	บาท/ร้อยฟอง	433.33	+3.33
ไข่ไก่สดเบอร์ 0	บาท/ร้อยฟอง	427.71	+10.71
ไข่ไก่สดเบอร์ 1	บาท/ร้อยฟอง	403.75	+12.75
ไข่ไก่สดเบอร์ 2	บาท/ร้อยฟอง	394.79	+10.79
มันสำปะหลังสด เชื้อแป้ง 25%	บาท/กก	3.38	-0.23
มันสำปะหลังสด เชื้อแป้ง 30%	บาท/กก	3.71	-0.15

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เขตที่ 4 ขอนแก่น

6.สถานการณ์และการช่วยเหลือภัยพิบัติด้านเกษตร

6.1 พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง/อุทกภัย (ล่อแหลมและเปราะบาง)

พื้นที่ที่มีโอกาสเกิดฝนทิ้งช่วงในพื้นที่ทำการเกษตร จังหวัดกาฬสินธุ์มีพื้นที่เฝ้าระวังเกิดฝนทิ้งช่วงรวม 13 อำเภอ พื้นที่ 44,218 ไร่ รายละเอียดดังตารางข้างล่างนี้

อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)	ตำบล
กุฉินารายณ์	654	กุดหว้า นาขาม เหล่าใหญ่
คำม่วง	153	ทุ่งคลอง นาบอน เนินยาง
ฆ้องชัย	335	ฆ้องชัยพัฒนา
ดอนจาน	1,682	ดงพุง ดอนจาน นาจำปา สะอาดไชยศรี
ท่าคันโท	3,478	กุงเก่า กุดจิก ดงสมบูรณ ท่าคันโท นาตาล ยางอู่ม
นามน	935	นามน หนองบัว
เมือง	4,902	ขมิ้น เชียงเครือ นาจารย์ โพนทอง ภูดิน ภูปอ ลำปาว เหนือ
ยางตลาด	9,329	เขาพระนอน คลองขาม นาเชือก โนนสูง บัวบาน อีต้อ
สมเด็จ	821	สมเด็จ
สหัสขันธ์	2,993	نامهเชื้อ นิคม โนนน้ำเกลี้ยง โนนแหลมทอง สหัสขันธ์
สามชัย	4,116	คำสร้างเที่ยง สำราญใต้ สำราญ หนองช้าง
หนองกุงศรี	12,317	โคกเครือ ดงมูล เสาเล่า หนองกุงศรี หนองบัว หนองสรวง หนองหิน หนองใหญ่
ห้วยเม็ก	2,503	กุดโดน คำใหญ่ ทรายมูล พิมูล

พื้นที่เสี่ยงอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินถล่ม จังหวัดกาฬสินธุ์มีพื้นที่เฝ้าระวังเกิดอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินถล่ม 18 อำเภอ ดังนี้

ที่	อำเภอ	พื้นที่ไม่เสี่ยงอุทกภัย		พื้นที่เสี่ยงอุทกภัยน้อย		พื้นที่เสี่ยงอุทกภัยปานกลาง		พื้นที่เสี่ยงอุทกภัยสูง	
		ตำบล	หมู่บ้าน	ตำบล	หมู่บ้าน	ตำบล	หมู่บ้าน	ตำบล	หมู่บ้าน
๑	เมืองกาฬสินธุ์	๒	๗	๑๔	๑๓๔	๘	๔๔	๐	๐
๒	นามน	๐	๐	๕	๕๘	๓	๙	๐	๐
๓	กมลาไสย	๑	๕	๘	๔๐	๗	๖๑	๑	๕
๔	ร่องคำ	๐	๐	๓	๓๒	๑	๘	๐	๐
๕	กุฉินารายณ์	๐	๐	๙	๖๕	๑๐	๘๐	๐	๐
๖	เขาวง	๑	๕	๓	๑๙	๖	๔๕	๑	๒
๗	ยางตลาด	๑	๙	๑๕	๑๔๙	๑๐	๕๐	๐	๐
๘	ห้วยเม็ก	๐	๐	๙	๘๔	๐	๐	๐	๐
๙	สหัสขันธ์	๔	๑๐	๘	๗๓	๒	๒	๐	๐
๑๐	คำม่วง	๖	๓๒	๖	๓๙	๐	๐	๐	๐
๑๑	ท่าคันโท	๒	๔	๖	๔๘	๔	๘	๐	๐
๑๒	หนองกุงศรี	๖	๒๓	๙	๕๕	๕	๒๕	๒	๑๐
๑๓	สมเด็จ	๑	๑	๘	๖๐	๖	๓๓	๐	๐
๑๔	ห้วยผึ้ง	๐	๐	๔	๓๙	๔	๑๓	๐	๐
๑๕	สามชัย	๒	๖	๔	๔๑	๐	๐	๐	๐
๑๖	นาคู	๑	๑	๕	๓๙	๔	๑๕	๐	๐
๑๗	ดอนจาน	๐	๐	๕	๔๔	๒	๔	๐	๐
๑๘	ฆ้องชัย	๐	๐	๔	๒๕	๕	๒๓	๐	๐
รวม		๒๗	๑๐๓	๑๒๕	๑๐๔๔	๗๗	๔๒๐	๔	๑๗
ร้อยละ			๖.๕๐		๖๕.๙๑		๒๖.๕๒		๑.๐๗

หมายเหตุ : จังหวัดกาฬสินธุ์มี ๑๘ อำเภอ ๑๓๕ ตำบล ๑,๕๘๔ หมู่บ้าน ๓๒ ชุมชน (ที่ทำการปกครองจังหวัดกาฬสินธุ์)

ที่มา : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดกาฬสินธุ์

พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัยในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ระหว่าง ปี พ.ศ.2556.- 25๖6 สามารถแบ่งพื้นที่เสี่ยง ต่อการเกิดอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินถล่ม จังหวัดกาฬสินธุ์ ออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

1) พื้นที่ไม่เสี่ยงอุทกภัย พบว่ามีจำนวน 11 อำเภอ (ยกเว้นอำเภอนามน, อำเภอร่องคำ, อำเภอกุฉินารายณ์, อำเภอห้วยเม็ก, อำเภอห้วยผึ้ง, อำเภอดอนจาน และอำเภอฆ้องชัย) 27 ตำบล 103 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 6.50 ของจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด

๒) พื้นที่เสี่ยงอุทกภัยเล็กน้อย โดยมีความถี่การเกิดอุทกภัยน้อยกว่า 0.5 ครั้งต่อปี พบว่ามีจำนวน 18 อำเภอ 125 ตำบล 1,044 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 65.91 ของจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด

3) พื้นที่เสี่ยงอุทกภัยปานกลาง โดยมีความถี่การเกิดอุทกภัยระหว่าง 0.5 - 0.99 ครั้งต่อปี พบว่า มีจำนวน 15 อำเภอ (ยกเว้นอำเภอห้วยเม็ก, อำเภอสามชัย และอำเภอคำม่วง) 77 ตำบล 420 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 26.52 ของจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด

4) พื้นที่เสี่ยงอุทกภัยสูง โดยมีความถี่การเกิดอุทกภัยระหว่าง 1.0 - 1.49 ครั้งต่อปี พบว่ามีจำนวน 3 อำเภอ (อ.กมลาไสย, อ.เขาวง, และ อ.หนองกุงศรี) 4 ตำบล 17 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 1.07 ของจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด

สถานการณ์ด้านน้ำท่วมและอุทกภัย

สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดน้ำท่วมและอุทกภัยในจังหวัดกาฬสินธุ์ส่วนใหญ่ ขึ้นอยู่กับสภาพท้องที่และความวิปริตผันแปรของธรรมชาติ แต่ในบางท้องที่การกระทำของมนุษย์ก็มีส่วนสำคัญทำให้สถานการณ์เกิดอุทกภัยนั้นมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นด้วย ดังต่อไปนี้

1) การเกิดฝนตกหนักจนทำให้เกิดอุทกภัย ส่วนใหญ่เป็นฝนจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากพายุหมุนเขตร้อนที่เกิดในทะเลจีนใต้และย่านมหาสมุทรแปซิฟิก ได้แก่ พายุไต้ฝุ่น พายุโซนร้อน หรือพายุดีเปรสชัน ที่เคลื่อนผ่านประเทศไทยมาทางทิศตะวันออกเฉียงใต้จนฝนที่นำมาโดยพายุหมุนซึ่งเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวในอ่าวเบงกอลแล้วพัดเข้าประเทศไทย

2) ลักษณะและส่วนประกอบตามธรรมชาติของพื้นที่ลุ่มน้ำ ได้แก่ รูปร่างของพื้นที่ลุ่มน้ำ ขนาดของพื้นที่ลุ่มน้ำ ความยาวและความกว้างของพื้นที่ลุ่มน้ำโดยเฉลี่ย ระดับความสูง ความลาดชันของพื้นที่ลุ่มน้ำและของลำน้ำรวมทั้งแนวทิศทางการวางตัวของพื้นที่ลุ่มน้ำรับกับแนวพายุพัดผ่านมากน้อยเพียงใด เหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลโดยตรงต่อการกำเนิดน้ำท่าและการเกิดน้ำท่วมตามลุ่มน้ำต่างๆ เมื่อมีฝนตกหนักเสมอ

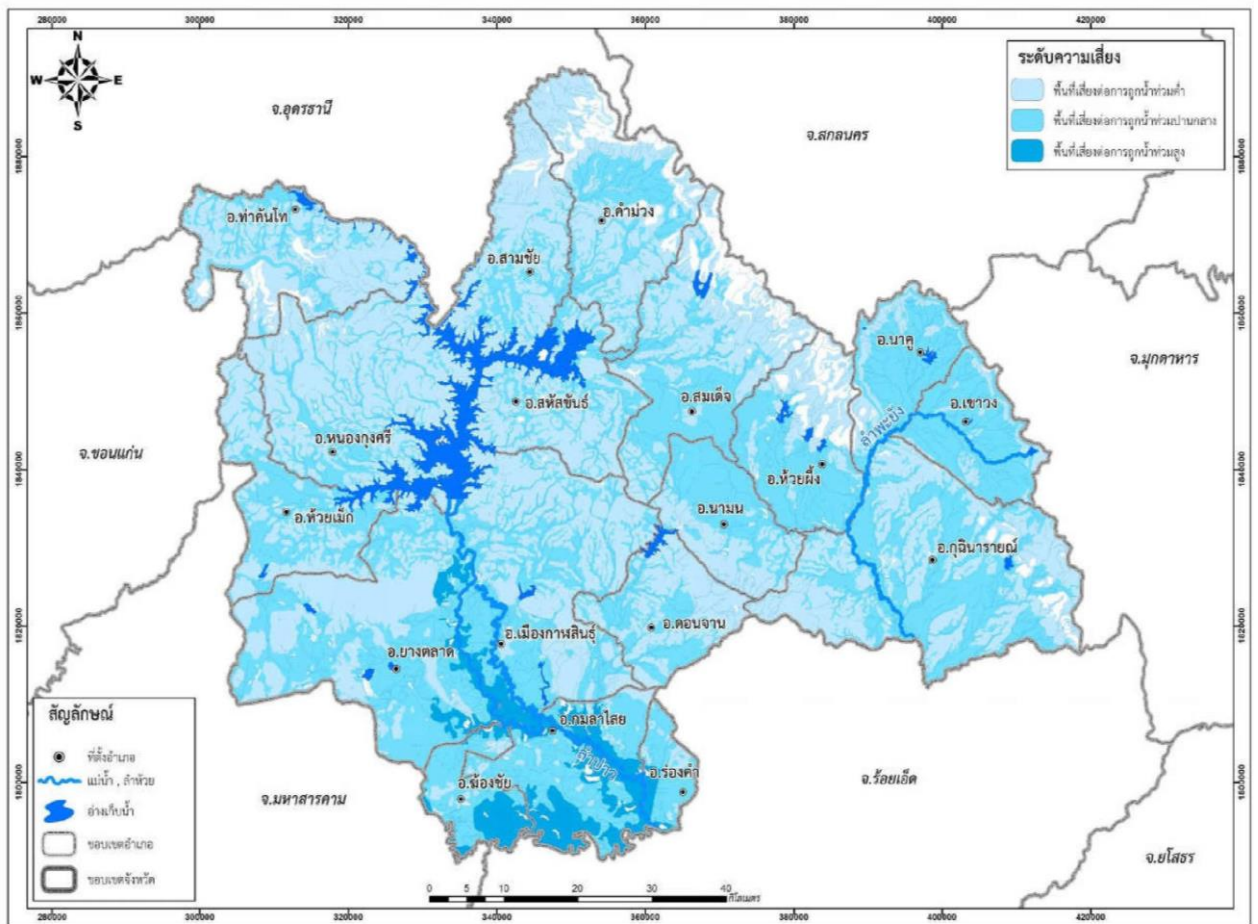
3) การบุกรุกแผ้วถางป่าไม้อันเป็นทรัพยากรหลักในบริเวณพื้นที่ต้นน้ำ ลำธารหรือในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำทั่วไปเป็นสาเหตุสำคัญที่มนุษย์ทำให้เกิดอุทกภัยน้ำท่วมฉับพลันในบริเวณพื้นที่ตอนล่าง ความเสื่อมโทรมของพื้นที่ต้นน้ำ ลำธารในทุกภูมิภาคมีเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน สาเหตุใหญ่เนื่องจากการที่ผู้คนบุกรุกแผ้วถางป่ามาที่ดินมาใช้ทำการเกษตร ทำให้ไร่เลื่อนลอยและเพื่อประโยชน์ส่วนตนต่างๆ ซึ่งน้ำอาจไหลหลากมาอย่างรวดเร็วท่วมพื้นที่ทำการเกษตรและที่อยู่อาศัยบริเวณพื้นที่ราบตอนล่างอย่างฉับพลัน นอกจากจะทำความเสียหายแก่ทรัพย์สินเป็นจำนวนมากแล้ว แต่ละปีก็ยังมีผู้เสียชีวิตเนื่องจากอุทกภัยลักษณะนี้เป็นจำนวนมากด้วยเช่นกัน

4) การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมที่มนุษย์ทำขึ้นเป็นเหตุให้พื้นที่หลายแห่งต้องได้รับความเสียหายจากอุทกภัย เช่น การขยายตัวของชุมชน แหล่งอุตสาหกรรมและการทำลายระบบ ระบายน้ำที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เป็นต้น

5) การก่อสร้างบ้านเรือน ถนน และสิ่งก่อสร้างต่างๆ กีดขวางทางน้ำไหลหรือบดกรุกทางน้ำ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้มีน้ำจำนวนมากไหลไม่สะดวก ล้นตลิ่ง ก็เป็นต้นเหตุของการเกิดอุทกภัยที่รุนแรงได้

6) แม่น้ำลำธารมีสภาพตื้นเขินและถูกบดกรุก เป็นเหตุสำคัญทำให้ชุมชนเมืองและหมู่บ้านที่อยู่ริมลำน้ำหลายแห่งเกิดปัญหาน้ำท่วมมากกว่าในอดีต

จากข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วมซ้ำซากของจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยี อวกาศและภูมิศาสตร์สารสนเทศ (GISDA) พ.ศ. 2556 พบว่าพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดมีพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมซ้ำซาก น้อยและเสี่ยงปานกลาง และมีพื้นที่เสี่ยงสูงเล็กน้อย ดังแสดงในรูป

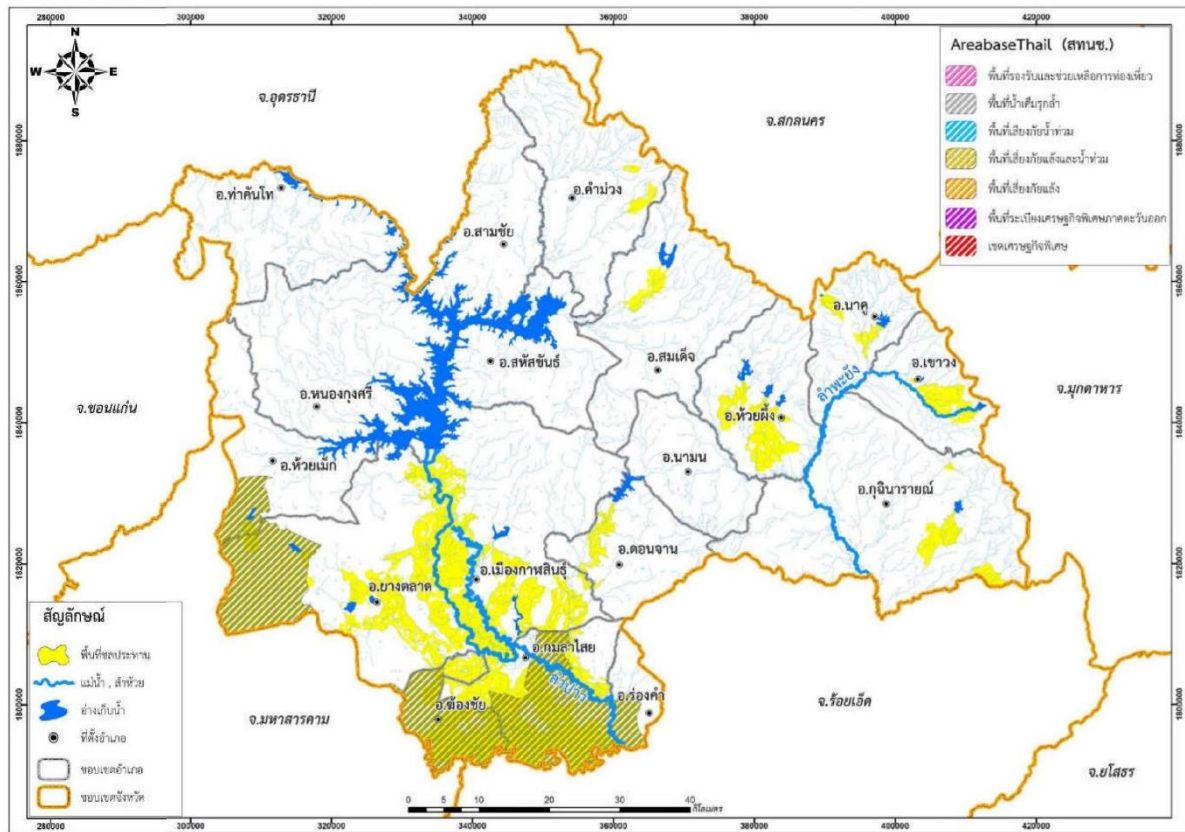
พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมซ้ำซากจังหวัดกาฬสินธุ์

ที่มา : GISDA (2556)

แนวทางการแก้ไขปัญหาอุทกภัยอย่างเป็นระบบ (Area Base)

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายในการแก้ไขปัญหาทรัพยากรน้ำ อย่างเป็นระบบ (Area Base) ทั่วประเทศรวม 66 พื้นที่ โดยวิเคราะห์จากปัญหา ความถี่ ความรุนแรง ความเสียหาย โดยครอบคลุมปัญหาน้ำแล้ง น้ำท่วม น้ำเค็มรุกกล้า รวมถึงการรองรับพื้นที่สำคัญ เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษ ในส่วนของจังหวัดกาฬสินธุ์มีพื้นที่เป้าหมายในการแก้ไขปัญหาทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบ (Area Base) จำนวน 1 พื้นที่ ได้แก่พื้นที่ประสบปัญหาน้ำท่วมน้ำแล้งริมแม่น้ำชีตอนกลาง มีพื้นที่ประมาณ 352,770 ไร่ อยู่ทางตอนล่างของจังหวัด ดังแสดงในรูปที่ 3 แนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ ทั้งภัยแล้ง

และน้ำท่วมของจังหวัดกาฬสินธุ์ ต้องมีการบูรณาการร่วมกันทุกภาคส่วน ทั้งมาตรการไม่ใช้สิ่งก่อสร้างและใช้สิ่งก่อสร้าง เช่น การอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ต้นน้ำ การจัดทำแหล่งน้ำชุมชน ต่าง ๆ โดยในส่วนของกรมชลประทาน มีแนวทางแก้ไขปัญหาย่อยอย่างเป็นระบบโดยการจัดทำแหล่งเก็บกักน้ำทางตอนบนและลำน้ำสาขาต่าง ๆ ซึ่งสามารถแก้ไขปัญหาได้ทั้งภัยแล้งและน้ำท่วม ในพื้นที่เพาะปลูกมุ่งเน้นการพัฒนาระบบกระจายน้ำ รวมถึงการเก็บน้ำในลำน้ำ ซึ่งมีทั้งโครงการทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็กตามลำดับความสำคัญต่อไป

พื้นที่เป้าหมายในการแก้ไขปัญหาทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบ (Area Base)

ที่มา : สทช. (2561)

สถิติการเกิดอุทกภัย 3 ปีย้อนหลัง

พื้นที่ได้รับความเสียหาย/ได้รับผลกระทบ มูลค่าความเสียหายในด้านต่างๆ เช่น สิ่งสาธารณูปโภค ศาสนสถาน โรงเรียน ฯลฯ ความเสียหายด้านชีวิต ทรัพย์สิน

ลำดับ	ความเสียหายด้านเกษตร	ปี ๒๕๖4	ปี ๒๕๖5	ปี ๒๕๖6
๑	จำนวนครัวเรือนที่ประสบภัย	8,384	9,437	38,223
๒	พื้นที่ประสบภัย (อำเภอ)	10	13	17
๓	พื้นที่ประสบภัย (ตำบล)	29	45	108
๔	เสียชีวิต (คน)	-	-	1
๕	อื่น ๆ เช่น ถนน (สาย)	81	74	419

ที่มา : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดกาฬสินธุ์

6.2 สถานการณ์การช่วยเหลือภัยพิบัติ (อุทกภัย) ด้านการเกษตร

6.2.1 การช่วยเหลืออุทกภัยและดินโคลนถล่ม

รายงานความก้าวหน้าการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ(ด้านพืช) จังหวัดกาฬสินธุ์
พื้นที่ประสบภัยพิบัติทั้งสิ้น 103,368.4 ไร่ เกษตรกร 12,769 ราย แบ่งเป็น

- พื้นที่อุทกภัย 103,319 ไร่ เกษตรกร 12,735 ราย
- พื้นที่ดินโคลนถล่ม 48.5 ไร่ เกษตรกร 34 ราย

วงเงินขอรับการช่วยเหลือทั้งสิ้น 139,006,884 บาท

การประชุม ก.ช.ภ.จ. รอบที่ 1 เมื่อวันที่ 7 พ.ย. 66 เกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติ จำนวน 3 อำเภอ คือ อำเภอเขาวง สมเด็จ และนาคู วงเงินการช่วยเหลือ 936,766 บาท ดำเนินการจ่ายเงินช่วยเหลือ เกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ 27 ธ.ค. 66

การประชุม ก.ช.ภ.จ. รอบที่ 2 เมื่อวันที่ 14 พ.ย. 66 เกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติ จำนวน 5 อำเภอ คือ อำเภอร่องคำ ดอนจาน กุฉินารายณ์ ห้วยผึ้ง และฆ้องชัย วงเงินการช่วยเหลือ 26,820,905 บาท อยู่ระหว่างรอจัดสรรงบประมาณการให้ความช่วยเหลือจากกรมบัญชีกลาง

การประชุม ก.ช.ภ.จ. รอบที่ 3 เมื่อวันที่ 17 พ.ย. 66 เกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติ จำนวน 5 อำเภอ คือ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ ยางตลาด กมลาไสย สหัสขันธ์ และฆ้องชัย วงเงินการช่วยเหลือ 111,249,213 บาท อยู่ระหว่างรอจัดสรรงบประมาณการให้ความช่วยเหลือจากกรมบัญชีกลาง

6.2.2 การให้ความช่วยเหลือกรณีโรคล้มปัสกิน

จังหวัดกาฬสินธุ์ได้รายงานการประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย/เขตให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยกรณีฉุกเฉินตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ไปแล้ว นั้น และได้ให้การช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยแล้วจำนวน 2,899 ราย (ตามหลักเกณฑ์ 2,883 ราย นอกเหนือหลักเกณฑ์ 16 ราย) จำนวนสัตว์ 3,152 ตัว (ตามหลักเกณฑ์ 3,136 ตัว นอกเหนือหลักเกณฑ์ 16 ตัว) วงเงิน 60,107,000 บาท (ตามหลักเกณฑ์ 59,812,000 บาท นอกเหนือหลักเกณฑ์ 295,000 บาท) บัดนี้ สถานการณ์สาธารณภัย/ภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ได้ยุติลงแล้ว จังหวัดจึงได้ประกาศสิ้นสุดสาธารณภัย/สถานการณ์ภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน โรคระบาดสัตว์ (ล้มปัส กิน) ในวันที่ 13 และ 29 มิถุนายน 2566 ครบแล้วทุกอำเภอ

6.3 การป้องกันโรคระบาดทั้งในพืชและสัตว์

การรณรงค์ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง ผ่านทางช่องทางสื่อต่าง ๆ ได้แก่ การอบรม การประชุม งานรณรงค์ วิทยุ หอกระจายข่าวหมู่บ้าน สื่อสังคมออนไลน์ หน้า website ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ จำนวน 8 ครั้ง ในพื้นที่ 3 อำเภอ (เมืองกาฬสินธุ์ ดอนจานและห้วยเม็ก เกษตรกร เข้าร่วมจำนวน 830 ราย

(1) วางแผนและทำการขับเคลื่อนจัดทำแปลงพันธุ์มันสำปะหลังสะอาดร่วมกับเกษตรกร เช่น ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน แปลงใหญ่ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อสร้างเป็นแหล่งพันธุ์มันสำปะหลังสะอาดสำหรับใช้ในชุมชน

(2) สำรวจ และติดตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลังอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกสัปดาห์ โดยประเมินพื้นที่ระบาดตามวิธีการสำรวจและประเมินพื้นที่ระบาด

(3) สำนักงานเกษตรอำเภอรายงานพื้นที่การระบาด ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดทราบทุกวันพุธ ของทุกสัปดาห์ และบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศข้อมูลเพื่อการอารักขาพืชและการจัดการดินปุ๋ย

(4) ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรปลูกมันสำปะหลังดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียน เกษตรกรทันทีหลังปลูกพืช 15 วัน เพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบัน และสามารถนำมาประกอบการประเมิน สถานการณ์ต่อไป

ผลลัพธ์/ประโยชน์ที่จะได้รับ

(1) ปัจจุบันมีพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลัง 296,494 ไร่ พบพื้นที่ระบาดของโรคใบด่าง มันสำปะหลัง จำนวน 2,017 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.68

(2) สร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกร เพื่อให้เกิดการเฝ้าระวัง และวิธีป้องกันกำจัดโรคใบด่าง มันสำปะหลัง การจัดการโรคใบด่างมันสำปะหลัง ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรให้ดำเนินการ

ปัญหา/อุปสรรค แนวทางการแก้ไข

เกิดจากการขยายท่อนพันธุ์ที่มีเชื้อโรค และมีแมลงหริ่งขาเป็นพาหะ ทำให้เชื้อโรคขยาย เป็นวงกว้างและ เมื่อพบเห็นให้ถอนทิ้งขุดฝังทำลาย

พื้นที่การระบาดของมันสำปะหลังในจังหวัดกาฬสินธุ์					
จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนตำบล	พื้นที่ระบาด	คิดเป็นของพื้นที่
	(ไร่)			(ไร่)	
รวม	296,494	55	23	2,017	0.68
เมืองกาฬสินธุ์	43,460	16	5	980	2.25
ดอนจาน	26,190	3	2	250	0.95
ห้วยเม็ก	25,017	17	6	240	0.96
หนองกุงศรี	49,122	7	5	150	0.31
สหัสขันธ์	21,889	3	3	39	0.18
ยางตลาด	16,238	5	1	310	1.91
ร่องคำ	814	4	1	48	5.90
กมลาไสย	763			0	0.00
กุฉินารายณ์	29,633			0	0.00
ท่าคันโท	29,317			0	0.00
สมเด็จ	11,900			0	0.00
เขาวง	69			0	0.00
คำม่วง	9,045			0	0.00
นามน	12,138			0	0.00
ห้วยผึ้ง	6,880			0	0.00
สามชัย	13,097			0	0.00
นาคู	531			0	0.00
ฆ้องชัย	391			0	0.00

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์

7. ปัญหา/ข้อเรียกร้องที่เกิดขึ้นในจังหวัด/แนวทางแก้ไข (ใครได้รับผลกระทบ/เดือดร้อนอย่างไร เมื่อใด มีข้อเสนอให้รัฐแก้ไขปัญหอย่างไร ได้ปฏิบัติการไปแล้วอย่างไร ผลเป็นอย่างไร มีข้อเสนอการแก้ไขปัญหาให้หมดสิ้นไปอย่างไร)

7.1 ปัญหาที่ดินทำกิน -ไม่มี-

7.2 ปัญหาหนี้สิน

7.2.1 จำนวนลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน จังหวัดกาฬสินธุ์ ตั้งแต่เริ่มดำเนินการ - ปัจจุบัน (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2567) จำนวน 248 ราย จำนวนเงินกู้ 96,950,447.00 บาท แบ่งเป็น

- ลูกหนี้ปกติ จำนวน 92 ราย (ร้อยละ 37.09)
- ลูกหนี้ค้างชำระ 1-2 ปี จำนวน 41 ราย (ร้อยละ 16.53)
- ลูกหนี้ค้างเกินกว่า 2 ปี ขึ้นไป จำนวน 68 ราย (ร้อยละ 27.41)
- ลูกหนี้ค้างชำระเกิน 5 ปี ขึ้นไป จำนวน 32 ราย (ร้อยละ 12.90)
- ลูกหนี้สัญญาสิ้นสุด ไม่เกิน 3 ปี จำนวน 10 ราย (ร้อยละ 4.30)
- ดำเนินคดี จำนวน 4 ราย (ร้อยละ 1.61)
- เรียกคืนเงินกู้ จำนวน 1 ราย (ร้อยละ 0.40)

7.2.2 สรุปผลการดำเนินงานกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน (อบก.ส่วนจังหวัด) ประจำปี พ.ศ. 2567

ผลการอนุมัติเงินกู้ยืมกองทุนหมุนเวียนฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ปี พ.ศ.	ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่				จำนวนเงินที่อนุมัติ (บาท)	จำนวนเนื้อที่ที่ช่วยเหลือ (ไร่)	เจ้าหนี้
			เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ			
2567	1	นางสาวธัญญ์นรี คำหงษา	39	4	ขมิ้น	เมืองกาฬสินธุ์	440,000	3-0-65	นายทรงพล พิพัฒน์เจริญกิจ
	2	นางสมปอง ภิรมย์มาก	12	1	เหนือ	เมืองกาฬสินธุ์	320,000	0-0-43 0-0-41	นายอดิศักดิ์ ถนัดคำ
	3	นางสาวรณิษฐ์ สีนสุกุด	18	7	หนองบัว	หนองกุงศรี	807,500	9-1-87	นายอภิชาติ กาญจนสมบัติ
	4	นางกฤษณา อัคระภูมิ	78	11	ลำปาว	เมืองกาฬสินธุ์	370,000	6-1-14	นายทรงพล พิพัฒน์เจริญกิจ
	5	นางสาวพุดา แก้วบุรี	103	7	ลำปาว	โนนน้ำเกลี้ยง	772,630	9-1-88	นางสุภาพร อารังค์พันธนิช
	6	นายปิยภัทร ยิมสาระ	26	7	หูลุบ	เมืองกาฬสินธุ์	465,000	3-2-48.7	นางสาวปาริชาติ แขวงเมือง
5 ราย 2 อำเภอ						3,175,130	31-3-86.7		

จำนวนเกษตรกรที่เข้าหลักเกณฑ์เบื้องต้น และรับคำร้อง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่				จำนวนเงินที่ขอกู้ (บาท)	จำนวนเนื้อที่ (ไร่)	เจ้าหนี้
		เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ			
1	นางกฤษณา อัคระภูมิ	78	11	ลำปาว	เมืองกาฬสินธุ์	470,000	6-1-14	นายทรงพล พิพัฒน์เจริญกิจ
2	นางจันทร์ ภูน้ำเสียง	17	8	ภูป้อ	เมืองกาฬสินธุ์	650,000	0-3-72 20-0-0	น.ส.สุพัตรา มงคลวัฒน์

3	นางสาวปิยวรรณ ทองบุรณ์	5	11	เหนือ	เมืองกาฬสินธุ์	467,886	3-3-35 0-1-72	นางบุศรินทร์ ธนกุลอนันต์ ธนาคารอมสิน
4	น.ส.นิตยา กองณรงค์	245	5	โคกสมบูรณ์	กมลาไสย	2,000,000	1-1-49	นางรัตน์ชนก แจ่มสุวรรณ
5	นางคารา จันทะขึ้น	156	8	มหาไชย	สมเด็จ	900,000	3-3-27.9	นางมลวิทย์ พรหมจันทร์ นางรัตนพร วิมานไพจิตร
6	นางแฉล้ม ครองประสงค์	133	8	ดอนจาน	ดอนจาน	871,900	8-0-19	บ.เอกชัยกาฬสินธุ์ จำกัด
7	นายปิยภัทร ยิ้มสาระ	26	7	หลุบ	เมืองกาฬสินธุ์	500,000	2-3-92.6 0-2-66.6	น.ส.ปาริชาติ แขวงเมือง
8	นายปิยบุตร สุวรรณเจริญ	288	8	ดอนจาน	ดอนจาน	1,700,000	1-1-01	นางปวีณา ศักดิ์ศรีไพศาล
9	นางสาวกิ่งแก้ว ดอนขมภู	79	3	หนองตอกแป้น	ยางตลาด	637,500	5-0-37	น.ส.ศวิตา สุวัฒน์ศรีสกุล
10	นางสาวเพ็ญพิมุข พรภักทรว รากุล	33	8	คุ้มเก่า	เขาวง	270,000	8-0-20	น.ส.จันทภาพร เพ็ชรวุฒิ
11	นางสาวจันทฉาย จันทรแดง	24	9	ดอนสมบูรณ์	ยางตลาด	400,000	0-3-25	น.ส.ณัฐพัชร์ เจนวนิทยกุล
12	นายพิทักษ์ อิมวิชัย	100	2	ลำปาว	เมืองกาฬสินธุ์	900,000	10-0-0	นายไชยนิกร วัฒนศรีนราชัย
13	นางละออน้อย อุดรพูล	144	5	ห้วยโพธิ์	เมืองกาฬสินธุ์	715,000	0-0-70	นายไชยนิกร วัฒนศรีนราชัย
รวม 13 ราย 6 อำเภอ						9,767,286	73-3-01.1	

จำนวนเกษตรกรที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์และยุติเรื่อง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่				จำนวนเงินที่ ขอกู้ (บาท)	จำนวนเนื้อที่ (ไร่)	เจ้าหนี้
		เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ			
1	นางบุญเพ็ง วันดี	201	4	พิมูล	ห้วยเม็ก	520,000	0-0-98	นายประสงค์ สีพาเสน
2	นางสำลี ไถวสินธุ์	89	6	ร่องคำ	ร่องคำ	600,000	6-1-06	นายปรีชาแก้ววิเศษ
3	นางสาวประมวล ยุบลพันธ์	19	1	โพนงาม	กมลาไสย	500,000	0-2-56 2-3-92	นางสาวปาริชาติ แขวงเมือง
4	นางสาวอุษา ขอบชื่น	100	12	ห้วยจิ้ง	ยางตลาด	950,000	3-0-95	บ.บริหารสินทรัพย์ ไวรเลส
5	นางกัลยา เนื่องโพธิ์	104	4	นาดี	ยางตลาด	810,000	0-0-64 0-3-01	ธนาคารอมสิน
6	นางสาวนิตยา กองณรงค์	245	5	โคก สมบูรณ์	กมลาไสย	2,000,000	1-1-49	นางรัตน์ชนก แจ่มสุวรรณ
รวม 6 ราย 4 อำเภอ						5,580,000	16-3-24.30	

7.3 การร้องเรียน

7.3.1 เกษตรกรร้องทุกข์/ขอความเป็นธรรม (ด้วยตนเองผ่านศูนย์บริการเกษตรกรพิรุณราช)

เมื่อวันเสาร์ที่ 23 ธันวาคม 2566 สรุปการจัดงานผู้ใหญ่พบปะประชาชน 9 จังหวัด ภาคอีสาน กลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเพื่อเอาชนะความยากจนแบบยั่งยืน 9 จังหวัดภาคอีสาน ครั้งที่ 3 ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนสมบูรณ์ ตำบลลำปาว อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการพบปะประชาชน 9 จังหวัด ภาคอีสานและรับเรื่องร้องทุกข์จากประชาชน โดยมีนายกฤต อุตตมะเวทิน รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร สส.วิรัตน์ พิมพ์นิത്യ จังหวัดกาฬสินธุ์ เกษตรกร 189 ราย (กาฬสินธุ์ มุกดาหาร อุบลราชธานี ศรีสะเกษ) ส่วนราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์/อปท. จำนวน 22 หน่วยงาน

กลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเพื่อเอาชนะความยากจนแบบยั่งยืน 9 จังหวัดภาคอีสาน เกิดจากการรวมตัวกันของวิสาหกิจชุมชนจำนวน 21 วิสาหกิจ สมาชิกประมาณ 1,300 ราย ในพื้นที่ 9 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ ขอนแก่น อุตรดิตถ์ มหาสารคาม มุกดาหาร ร้อยเอ็ดและกาฬสินธุ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสามัคคี สามารถเรียนรู้จากกันและกันได้ ร่วมคิดร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการประกอบอาชีพและปัญหาทั่วไป สามารถสร้างให้เกิดความเข้มแข็งของกลุ่มและได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐได้โดยง่าย มีปัญหา/ข้อจำกัด ดังนี้

- 1) หนี้สินที่เกิดจากการกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพและดำรงชีพ
- 2) มีที่ดินทำกินไม่เพียงพอและสมาชิกบางส่วนไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง
- 3) มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตรและดำรงชีพ
- 4) มีทุนทรัพย์ไม่เพียงพอเพื่อประกอบอาชีพการเกษตร

โดยมีความต้องการของวิสาหกิจชุมชน ดังนี้

- 1 เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนโครงการโค – กระบือ
- 2 เพื่อเสนอขอความช่วยเหลือฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร
- 3 เพื่อให้รัฐจัดหาที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรผู้ยากจน
- 4 เพื่อเสนอขอความช่วยเหลือให้รัฐจัดหาน้ำจากระบบโซลาเซลล์ให้แก่เกษตรกรเพื่อลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร
- 5 เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนโครงการเลี้ยงไก่พื้นเมืองเพื่อเสริมรายได้ให้กับครอบครัวและส่งเสริมผลิตภัณฑ์ในวิสาหกิจชุมชน
- 6 เพื่อเสนอขอความช่วยเหลือปัญหาหนี้สินเกษตรกรอย่างเร่งด่วน

แนวทางการสนับสนุนตามความต้องการของเกษตรกร

- 1 ความต้องการให้รัฐมนตรีสนับสนุนโครงการโค-กระบือ เพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

แนวทางการสนับสนุน

- 1.1 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสนับสนุนโครงการธนาคารโค-กระบือ เพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ
- 1.2 กรณีกลุ่มที่เคยได้รับการสนับสนุนแล้ว ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด อบรมให้ความรู้เกษตรกรในการเลี้ยงและการขยายพันธุ์ เพื่อขยายผลโครงการธนาคารโค-กระบือ เพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ให้เกษตรกรรายอื่นต่อไป

- 1.3 เสนอโครงการขอรับการสนับสนุนกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 1.4 เสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณตามแผนพัฒนาจังหวัด

- 2 ความต้องการให้รัฐมนตรีฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร

แนวทางการสนับสนุน

- 2.1 จัดเวทีชุมชนเพื่อจัดแผนพัฒนาอาชีพตามศักยภาพความต้องการของเกษตรกร
- 2.2 สนับสนุนแผนตามความต้องการโดยบูรณาการจากงบประมาณของหน่วยงาน
- 2.3 เสนอโครงการขอรับการสนับสนุนกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 2.4 เสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณตามแผนพัฒนาจังหวัด

- ๓ ความต้องการให้รัฐจัดหาที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรผู้ยากจน

แนวทางการสนับสนุน

สนับสนุนให้เข้าร่วมโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล

4 ความต้องการให้รัฐจัดหาหน้าจากระบบโซล่าเซลล์ให้แก่เกษตรกรเพื่อลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร

แนวทางการสนับสนุน

4.1 สนับสนุนให้ขอสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน

4.2 เสนอโครงการขอรับการสนับสนุนกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และให้คำแนะนำในการเขียนโครงการ

5 ความต้องการให้รัฐสนับสนุนโครงการเลี้ยงไก่พื้นเมืองเพื่อเสริมรายได้ให้กับครอบครัวและส่งเสริมผลิตภัณฑ์ในวิสาหกิจชุมชน

แนวทางการสนับสนุน

5.1 เสนอโครงการขอรับการสนับสนุนกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และให้คำแนะนำในการเขียนโครงการ

5.2 เสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณตามแผนพัฒนาจังหวัดความต้องการ

6 ให้รัฐมนตรีช่วยเหลือปัญหาหนี้สินเกษตรกรอย่างเร่งด่วน

แนวทางการสนับสนุน

สนับสนุนให้กู้ยืมเงินกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยให้กู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจนที่มีหนี้สินซึ่งใช้ที่ดินเป็นหลักประกันทั้งในระบบและนอกระบบ วงเงินไม่เกิน ๒.๕ ล้านบาท เพื่อสงวนและ รักษาที่ดินไม่ให้ตกเป็นของนายทุน

8. ปัญหาอุปสรรค/ความเสี่ยง/ความท้าทาย ต่อการปฏิบัติราชการด้านการเกษตรของจังหวัด และข้อเสนอวิธีการลดความเสี่ยง (ระบบการบริหารงานภายในจังหวัด/การบริหารงบประมาณของหน่วยงานในสังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์/บุคลากร/ข้อจำกัดด้านสภาพพื้นที่และสังคมวัฒนธรรม)

